

57

Z Á K O N

ze dne 17. června 1965,

**kterým se mění a doplňuje zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním
(trestní řád)**

Národní shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

Článek I

Zákon ze dne 29. listopadu 1961 č. 141 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) se mění a doplňuje takto:

1. V § 2 odst. 1 se vypouští věta druhá.

2. § 4 odst. 1 věta první zní:

„^[1] Základní organizace Revolučního odborového hnutí a Československého svazu mládeže mohou po projednání v kolektivu pracujících nabídnout převzetí záruky za nápravu obviněného, mají-li důvodně za to, že jsou tu předpoklady, aby se obviněný působením kolektivu napravil. Stejně oprávnění má jednotné zemědělské družstvo a výrobní družstvo, jejichž je obviněný pracovníkem.“

3. V § 4 odst. 2 se slovo „prokurátor“ nahrazuje slovy „prokurátor, vyšetřovatel nebo vyhledávací orgán“.

4. V § 11 odst. 1 písm. c) se za slova „jde-li“ vkládají slova „o osobu, která je vyňata z pravomoci orgánů činných v trestním řízení (§ 10), nebo“.

5. V § 11 odst. 1 písm. f) se vypouštějí slova „soudem nebo prokurátorem“.

6. V § 12 odst. 9 se slovo „vyšetřování“ nahrazuje slovy „trestního stíhání“.

7. V § 32 se slova „vzneseno obvinění (§ 165)“ nahrazují slovy „vzneseno obvinění (§ 163) nebo mu bylo sděleno obvinění (§ 169)“.

8. V § 33 odst. 1 se místo věty druhé vkládají tyto věty, které znějí:

„Má právo zvolit si obhájce a s ním se radit. Je-li ve vazbě, může s obhájcem mluvit bez přítomnosti třetí osoby; vyšetřovatel mu takovou rozmluvu umožní. Je-li však důvodem vazby obava, že obviněný bude mařit vyšetřování (§ 67 písm. b)) a nepřikročilo-li se dosud k seznamování s výsledky vyšetřování, je k rozmluvě bez přítomnosti třetí osoby třeba souhlasu vyšetřovatele.“

9. § 35 odst. 1 zní:

„^[1] Obhájcem v trestním řízení může být jen advokát. Jde-li v oboru vojenského soudnictví o věc zvláště důležitého zájmu obrany vlasti, může prokurátor nebo předseda senátu rozhodnout, že v ní může být obhájcem jen důstojník justice v činné službě zařazený ve vojenském soudnictví; ten má pak při výkonu obhajoby všechna práva a povinnosti obhájce a je zproštěn služební podřízenosti.“

10. V § 36 odst. 3 se vypouštějí slova „a to aspoň od doby, kdy se přikročilo po skončení vyšetřování k seznamování obviněného s jeho výsledky (§ 169)“.

11. V § 39 odst. 1 se vkládá věta druhá, která zní:

„V případech uvedených v § 35 odst. 1 věta druhá ustanoví obhájce prokurátor nebo předseda senátu.“

12. V § 39 se vypouští odstavce 2 a označení odstavce 1.

13. § 41 odst. 2 zní:

„^[2] Obhájce je oprávněn již za přípravného řízení činit za obviněného návrhy, podávat za něho žádosti, opravné prostředky, nahlížet do spisů (§ 65) a zúčastnit se podle ustanovení tohoto zákona vyšetřovacích a vyhledávacích úkonů. S obviněným, který je ve vazbě, je oprávněn mluvit v rozsahu stanoveném v § 33 odst. 1.“

14. § 50 odst. 3 zní:

„^[3] Jde-li v oboru vojenského soudnictví o věc zvláště důležitého zájmu obrany vlasti, může prokurátor nebo předseda senátu rozhodnout, že v ní může být zmocněncem jen důstojník justice v činné službě zařazený ve vojenském soudnictví.“

15. § 65 odst. 2 zní:

„^[2] V přípravném řízení může prokurátor, vyšetřovatel nebo vyhledávací orgán nahlédnutí do spisu ze závažných důvodů odepřít. Závažnost důvodů, ze kterých nahlédnutí do spisu odepřel vyšetřovatel nebo vyhledávací orgán, je na žádost osoby, již nahlédnutí bylo odepřeno, prokurátor povinen urychleně přezkoumat. Nahlédnutí do spi-

su nelze odepřít obviněnému a obhájci, přikročilo-li se již k seznamování obviněného s výsledky vyšetřování nebo vyhledávání.“

16. V § 65 odst. 3 se slova „do usnesení o vznesení obvinění“ nahrazují slovy „do usnesení o vznesení obvinění (§ 163) nebo do záznamu o sdělení obvinění (§ 169)“.

17. V § 66 odst. 3 se slova „podle vězeňského řádu“ nahrazují slovem „kázeňsky“.

18. V § 68 se slova „proti které bylo vzneseno obvinění (§ 165)“ nahrazují slovy „proti které bylo vzneseno obvinění (§ 163) nebo které bylo sděleno obvinění (§ 169)“.

19. V § 76 odst. 1 se slova „vyšetřovací nebo i bezpečnostní orgán v naléhavých případech zadržet, i když proti ní dosud nebylo vzneseno obvinění podle § 165“ nahrazují slovy „vyšetřovatel nebo vyhledávací orgán v naléhavých případech zadržet, i když proti ní dosud nebylo vzneseno obvinění podle § 163 ani jí nebylo sděleno obvinění podle § 169.“

20. V § 76 se připojuje odstavec 5, který zní:

„[5] Ustanovení § 91, 92, 93 a 95 je třeba přiměřeně dbát i tehdy, je-li zadržená osoba vyslýchána v době, kdy proti ní nebylo ještě vzneseno obvinění podle § 163 ani jí nebylo sděleno obvinění podle § 169.“

21. V § 78 odst. 3 se slova „prokurátor nebo vyšetřovací orgán, v naléhavých případech i bezpečnostní orgán“ nahrazují slovy „prokurátor, vyšetřovatel nebo vyhledávací orgán“.

22. § 79 odst. 3 zní:

„[3] Bez předchozího souhlasu uvedeného v odstavci 1 může být příkaz vyšetřovatelem nebo vyhledávacím orgánem vydán jen tehdy, jestliže nelze předchozího souhlasu dosáhnout a věc nesnese odkladu.“

23. Oddíl šestý hlavy čtvrté se zrušuje.

24. § 96 se zrušuje.

25. V § 115 odst. 1 se slovo „prokurátor“ nahrazuje slovy „prokurátor nebo vyšetřovatel“.

26. V § 122 odst. 1 se za větu druhou vkládá věta, která zní:

„Byl-li uložen nepodmíněný trest odnětí svobody, musí rozsudek obsahovat výrok o způsobu výkonu tohoto trestu (§ 39a, 81 tr. zák.).“

27. V § 125 v poslední větě se vypouští citace § 121.

28. § 152 odst. 2 zní:

„[2] Denní sazbu připadající na náklady spojené s výkonem vazby a způsob úhrady těchto nákladů stanoví ministr vnitra.“

29. V § 152 se připojuje odstavec 4, který zní:

„[4] Úhradu nákladů spojených s výkonem trestu odnětí svobody upravuje zákon o výkonu trestu odnětí svobody.“

30. § 157 až 179 včetně nadpisů částí, hlav, oddílů a paragrafů zní takto:

„ČÁST DRUHÁ

PŘÍPRAVNÉ ŘÍZENÍ

§ 157

Obecné ustanovení

Prokurátor, vyšetřovatel a vyhledávací orgán jsou povinni organizovat svou činnost tak, aby účinně přispívali k včasnosti a důvodnosti trestního stíhání.

HLAVA DEVÁTÁ

POSTUP PŘED ZAHÁJENÍM TRESTNÍHO STÍHÁNÍ

§ 158

[1] Prokurátor, vyšetřovatel a vyhledávací orgán jsou povinni přijímat oznámení o trestných činech a co nejrychleji je vyřizovat; přitom jsou povinni oznamovatele poučit o odpovědnosti za vědomě nepravdivé údaje, a nejpozději do jednoho měsíce od oznámení vyrozumět o učiněných opatřeních.

[2] Vyhledávací orgány jsou povinny konat všechna potřebná opatření k odhalení trestných činů a zjištění jejich pachatelů; jsou povinny činit též nezbytná opatření k předcházení trestné činnosti.

[3] K objasnění oznámení o trestných činech a ostatních podnětů k trestnímu stíhání opatřují prokurátor, vyšetřovatel a vyhledávací orgán potřebné podklady a nezbytná vysvětlení a zjišťují a zajišťují stopy trestného činu; přitom však nejsou oprávněni před zahájením trestního stíhání provádět úkony podle čtvrté a páté hlavy trestního řádu s výjimkou úkonů podle § 113 a 114.

[4] Vysvětlení podle odstavce 3 nesmí být požadováno od toho, kdo by jím porušil zákonem výslovně uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže by byl této povinnosti zproštěn příslušným orgánem nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má. Vysvětlení může odepřít, kdo by jím způsobil nebezpečí trestního stíhání sobě nebo osobám uvedeným v § 100 odst. 2.

§ 159

[1] Nejde-li ve věci o podezření z trestného činu, prokurátor, vyšetřovatel nebo vyhledávací orgán věc odloží usnesením, jestliže není na místě vyřadit věc jinak. Takovým vyřízením může být zejména

- a) odevzdání věci místnímu lidovému soudu nebo národnímu výboru k projednání provinění,
- b) odevzdání věci národnímu výboru nebo jinému orgánu k projednání přestupku, nebo
- c) odevzdání věci jinému orgánu ke kázeňskému nebo kárnému projednání.

[2] Prokurátor, vyšetřovatel nebo vyhledávací orgán před zahájením trestního stíhání odloží usnesením věc, je-li trestní stíhání nepřipustné podle § 11 odst. 1.

[3] Prokurátor, vyšetřovatel nebo vyhledávací orgán může před zahájením trestního stíhání

- a) usnesením odložit věc, je-li trestní stíhání neúčelné vzhledem k okolnostem uvedeným v § 172 odst. 2,
- b) odevzdat věc k projednání místnímu lidovému soudu, jde-li o trestný čin menší nebezpečnosti pro společnost, pachatel jeho spáchání lituje a projevuje účinnou snahu po nápravě, jestliže tento způsob vyřízení považuje vzhledem k osobě pachatele a výchovné síle kolektivu za postačující,
- c) odevzdat věc k projednání místnímu lidovému soudu, jestliže přijal záruku společenské organizace za podmínek uvedených v § 4 odst. 1 a 2. V tom případě sdělí své rozhodnutí organizaci, která záruku převzala a požádá ji, aby ve smyslu záruky vzala na sebe péči o nápravu pachatele a dbala, aby nahradil škodu, kterou trestným činem způsobil, jestliže se tak již nestalo,
- d) odevzdat věc příslušnému orgánu ke kázeňskému projednání, jde-li o trestný čin, který lze vyřídit kázeňsky, jestliže tento způsob vyřízení považuje vzhledem k osobě pachatele a povaze jeho činu za postačující.

[4] Usnesení o odložení věci musí být doručeno vždy oznamovateli, který může proti němu podat stížnost. Usnesení o odložení věci podle odstavce 2 a 3 písm. a) musí být doručeno do 48 hodin prokurátorovi.

[5] Odevzdat místnímu lidovému soudu lze jen věc náležitě objasněnou.

HLAVA DESÁTÁ

ZAHÁJENÍ TRESTNÍHO STÍHÁNÍ A DALŠÍ POSTUP V NĚM

Oddíl první

Zahájení trestního stíhání

§ 160

[1] Nasvědčují-li zjištěné skutečnosti tomu, že byl spáchán trestný čin, a není-li důvod pro postup

podle § 159 odst. 2 a 3, zahájí vyšetřovatel nebo vyhledávací orgán neprodleně trestní stíhání. Trestní stíhání se zahajuje usnesením. Hrozí-li nebezpečí z prodlení, zahájí vyšetřovatel nebo vyhledávací orgán trestní stíhání provedením zajišťovacích úkonů podle ustanovení oddílu druhého až pátého čtvrté hlavy. Po jejich provedení vyhotoví neprodleně usnesení. Prokurátorovi se doručí opis usnesení nejpozději do 48 hodin.

[2] Vyšetřovatel nebo vyhledávací orgán zahájí trestní stíhání a provede neodkladné úkony též tehdy, nelze-li dosáhnout, aby tyto úkony provedl příslušný orgán; po provedení neodkladných úkonů je však povinen předat věc neprodleně, nejpozději do tří dnů od zahájení trestního stíhání příslušnému orgánu.

Oddíl druhý

Vyšetřování

§ 161

Rozsah vyšetřování a vyšetřovací orgány

[1] Vyšetřování se koná o trestných činech, o kterých se nekoná vyhledávání (§ 168).

[2] Vyšetřování se koná i o trestných činech, o kterých se jinak koná vyhledávání

- a) je-li obviněný ve vazbě, ve výkonu trestu odnětí svobody nebo na pozorování ve zdravotním ústavu,
- b) jde-li o řízení proti mladistvému, uprchlému nebo proti osobě, která je zbavena způsobilosti k právním úkonům, nebo jejíž způsobilost k právním úkonům je omezena, anebo jsou-li vzhledem k tělesným nebo duševním vadám obviněného pochybnosti o jeho způsobilosti náležitě se hájit, nebo
- c) nařídí-li to prokurátor.

[3] Je-li nutno konat vyšetřování alespoň o jednom z trestných činů, koná se vyšetřování o všech trestných činech téhož obviněného a proti všem obviněným, jejichž trestné činy spolu souvisí.

[4] Vyšetřování konají vyšetřovatelé prokuratury a vyšetřovatelé Sboru národní bezpečnosti; příslušnost vyšetřovatelů stanoví generální prokurátor spolu s ministrem vnitra.

§ 162

Přijetí věci k vyšetřování

O přijetí věci k vyšetřování rozhodne vyšetřovatel. Odmítne-li věc přijmout, předloží spisy neprodleně se svým stanoviskem prokurátorovi.

§ 163

Vznesení obvinění

(1) Je-li na podkladě zjištěných skutečností dostatečně odůvodněn závěr, že trestný čin byl spáchán určitou osobou, vydá vyšetřovatel neprodleně usnesení, že se tato osoba stíhá jako obviněný.

(2) Usnesení o vznesení obvinění musí obsahovat popis vyšetřovaného skutku s uvedením místa, času, popřípadě jiných okolností, za kterých k němu došlo, aby skutek nemohl být zaměněn s jiným. V usnesení musí být dále uvedeno, jaký trestný čin se v tomto skutku spatřuje, a to jeho zákonným pojmenováním a uvedením příslušného ustanovení trestního zákona. Usnesení musí kromě toho obsahovat i důvody stíhání.

(3) Obviněnému se usnesení o vznesení obvinění oznámí do tří dnů, je-li však vyslýchán dříve, na počátku jeho prvního výslechu. Prokurátorovi se opis tohoto usnesení doručí nejpozději do 48 hodin.

(4) Vyjde-li během vyšetřování najevo, že se obviněný dopustil dalšího skutku, na který se usnesení o vznesení obvinění nevztahovalo, postupuje vyšetřovatel stran tohoto dalšího skutku podle ustanovení odstavců 1 až 3.

(5) Vyjde-li během vyšetřování najevo, že skutek, pro který bylo vzneseno obvinění, je jiným trestným činem, než jak byl v usnesení o vznesení obvinění právně posouzen, upozorní vyšetřovatel obviněného na tuto okolnost, a takové upozornění poznamená v protokolu.

§ 164

Postup při vyšetřování

(1) Vyšetřování koná vyšetřovatel zpravidla osobně. Úkony provedené po zahájení trestního stíhání jinými orgány, stejně jako ohledání a prohlídku těla, provedené před zahájením trestního stíhání (§ 158 odst. 3), nemusí vyšetřovatel opakovat, byly-li provedeny způsobem odpovídajícím ustanovením tohoto zákona; vyšetřovatel však vždy vyslechne obviněného.

(2) Vyšetřovatel postupuje při vyšetřování z vlastní iniciativy tak, aby co nejrychleji a nejúplněji byly objasněny všechny skutečnosti potřebné k posouzení případu, osoby pachatele i nároku poškozeného na náhradu škody a aby byly také odhaleny příčiny, které vedly k trestné činnosti nebo umožnily její spáchání (§ 89 odst. 1). Na zjištěné nedostatky nebo závady upozorní vyšetřovatel státní nebo jiný orgán, podnik nebo organizaci, jichž se zjištěný nedostatek nebo závada týká. Orgán, podnik nebo organizace, jichž se to týká, jsou povinny vyšetřovateli do jednoho měsíce sdělit, jaká opatření byla učiněna k odstranění nedostatků a závad.

(3) Důkazy opatřují vyšetřovatelé bez rozdílu, zda svědčí ve prospěch či v neprospěch obviněného. Doznání obviněného nezabavuje vyšetřovatele povinnosti přezkoumat a všemi dosažitelnými důkazy ověřit pravdivost doznání a všechny okolnosti případu. Rovněž tak musí být pečlivě přezkoumána a ověřena obhajoba obviněného, není-li zřejmá nerozhodná. Obviněný nesmí být žádným způsobem k výpovědi nebo doznání donucován.

(4) Kromě případů, kdy je podle tohoto zákona třeba souhlasu prokurátora, činí vyšetřovatel všechna rozhodnutí o postupu ve vyšetřování a o provádění vyšetřovacích úkonů samostatně a je plně odpovědný za jejich zákonnost a včasné provedení. Jestliže vyšetřovatel nesouhlasí s pokyny prokurátora k vznesení obvinění, ke kvalifikaci trestného činu a k rozsahu obvinění nebo s pokyny ke způsobu vyřízení věci v přípravném řízení, je oprávněn sdělit mu písemně námitky; nevyhoví-li prokurátor těmto námitkám, předloží věc nadřízenému prokurátorovi, který pokyny podřízeného prokurátora zruší, nebo věc přikáže jinému vyšetřovateli. Ve všech ostatních případech jsou pokyny prokurátora pro vyšetřovatele závazné.

(5) Vyšetřovatel je ve věcech, které vyšetřuje, oprávněn dávat vyhledávacím orgánům pokyny k provedení úkonů nutných pro vyšetřování; provedení vyšetřovacích úkonů však může vyžadovat jen zcela výjimečně v odůvodněných případech, zejména hrozí-li nebezpečí z prodlení. Vyhledávací orgány jsou povinny těmto pokynům vyhovět.

§ 165

Účast obhájců ve vyšetřování

(1) Obhájce je již od vznesení obvinění oprávněn být přítomen při vyšetřovacích úkonech; může obviněnému i jiným vyslýcháným klást otázky, avšak teprve tehdy, až orgán výslech skončí a udělí mu k tomu slovo; odepřít obhájci tato oprávnění je možno jen ze závažných důvodů, které je prokurátor povinen na obhájcovu žádost urychleně přezkoumat.

(2) Na vyšetřovacích úkonech, kterými se řízení doplňuje až poté, co bylo vyšetřování prohlášeno za skončené a obviněný byl s jeho výsledky seznámen, nelze obhájci účast odepřít; přitom nerozhoduje, zda se řízení doplňuje na návrh obviněného nebo jeho obhájce, na pokyn prokurátora nebo na podkladě rozhodnutí soudu.

(3) Obhájci osoby mladistvé a osoby, která pro své tělesné nebo duševní vady není schopna sama se náležitě hájit, nelze odepřít účast při kterémkoliv jejím výslechu již od vznesení obvinění a při provádění vyšetřovacích úkonů.

(4) Oznámí-li obhájce vyšetřovateli, že se chce účastnit vyšetřovacího úkonu, je vyšetřovatel po-

vinen sdělit mu včas dobu a místo konání úkonu, ledaže by se jednalo o úkon neodkladný. To platí i tehdy, jestliže vyšetřovatel hodlá ze závažných důvodů obhájit účast na úkonu odepřít.

§ 166

Skončení vyšetřování

[1] Uzná-li vyšetřovatel vyšetřování za skončené a jeho výsledky za postačující k podání obžaloby, seznámí obviněného s výsledky vyšetřování, předloží mu vyšetřovací spisy k prostudování a poučí jej o jeho právu navrhnout doplnění vyšetřování.

[2] Má-li obviněný obhájce, je třeba jej k seznámení s výsledky vyšetřování přizvat a umožnit mu prostudovat spisy a mluvit s obviněným, který je ve vazbě, bez přítomnosti třetí osoby.

[3] O seznámení s výsledky vyšetřování je třeba vyrozumět obviněného a obhájce nejméně tři dny předem. Tuto lhůtu lze zkrátit jen s jejich souhlasem. K seznámení s výsledky vyšetřování je nutno poskytnout obviněnému a jeho obháji přiměřenou dobu.

[4] Doplnění vyšetřování, jež považuje za potřebné, je obhájce povinen navrhnout již při seznámení s výsledky vyšetřování.

[5] Zamítnout návrh obviněného nebo jeho obhájce na doplnění vyšetřování může vyšetřovatel odůvodněným usnesením jen v tom případě, že navrhované doplnění je pro rozhodnutí prokurátora i soudu zřejmě nepotřebné; jinak vyšetřování podle přednesených návrhů doplní a obviněného a jeho obhájce s výsledky doplnění seznámí.

[6] Nedostaví-li se obviněný nebo obhájce, ač byli řádně vyrozuměni, bez oprávněné omluvy k seznámení s výsledky vyšetřování anebo odmítne-li obviněný se s výsledky vyšetřování seznámit, poznamená se to spolu s důvody, jestliže je obviněný uvedl, ve vyšetřovacím spise a postupuje se dále, jako by byl obviněný s výsledky vyšetřování seznámen.

[7] U trestných činů podle hlavy první zvláštní části trestního zákona, o nichž konají řízení v prvním stupni krajské soudy, provádějí se seznámení obviněného s výsledky vyšetřování vyšetřovatelem prokuratury.

[8] Vyšetřování musí být skončeno nejpozději do dvou měsíců od zahájení trestního stíhání. V této lhůtě je nutno předložit prokurátorovi spisy se závěrečnou zprávou obsahující návrh na konečné opatření nebo učinit rozhodnutí podle § 171 až 173. Prodloužit tuto lhůtu o jeden měsíc je oprávněn prokurátor, který vykonává dozor nad vyšetřováním; povolit další prodloužení lhůty je oprávněn nadřízený prokurátor.

§ 167

Žádost o přezkoumání postupu vyšetřovatele

Obviněný a poškozený mají právo kdykoliv v průběhu vyšetřování žádat prokurátora, aby byly odstraněny průtahy ve vyšetřování nebo závady v postupu vyšetřovatele. Žádost není vázána lhůtou. Tuto žádost, kterou je nutno prokurátorovi ihned předložit, musí prokurátor neprodleně vyřídit. O výsledku přezkoumání musí být žadatel vyrozuměn.

Oddíl třetí

Vyhledávání

§ 168

Rozsah vyhledávání a vyhledávací orgány

[1] Vyhledávání se koná o trestných činech rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1, neoprávněného užívání věci z majetku v socialistickém vlastnictví podle § 133, podílnictví ke škodě majetku v socialistickém vlastnictví podle § 134 odst. 1 a 3, zatajení věci z majetku v socialistickém vlastnictví podle § 135, poškozování majetku v socialistickém vlastnictví podle § 137, obecného ohrožení podle § 180 odst. 1, poškozování a ohrožování provozu obecně prospěšného zařízení podle § 184, nedovolené výroby lihu podle § 194a, násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle § 197a, opilství podle § 201, výtržnictví podle § 202, příživnictví podle § 203, kuplířství podle § 204, ohrožování mravnosti podle § 205, pomlvy podle § 206, neposkytnutí pomoci podle § 207 a 208, ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1 a § 223, rvačky podle § 225 odst. 1, porušování domovní svobody podle § 238, krádeže podle § 247 odst. 1, zpronevěry podle § 248 odst. 1, neoprávněného užívání cizí věci podle § 249, podvodu podle § 250 odst. 1, podílnictví podle § 251 odst. 1 a § 252, zatajení věci podle § 254, poškozování cizí věci podle § 257 odst. 1, neplnění odvodní povinnosti podle § 267 odst. 1 tr. zák., o trestných činech uvedených v § 294 odst. 1 tr. zák. a o trestných činech podle § 3 zákona ze dne 17. října 1958, č. 74 Sb., o trvalém usídlení kočujících osob.

[2] Vyhledávání konají

- orgány Sboru národní bezpečnosti,
- ve Sboru nápravné výchovy též pověřené orgány tohoto sboru o trestných činech jeho příslušníků,
- v ozbrojených silách též velitelé nebo orgány jimi pověřené o trestných činech osob podléhajících jejich velitelské pravomoci, pokud na tyto trestné činy zákon nestanoví trest přís-

nější než odnětí svobody s horní hranicí nepřevyšující jeden rok a o trestných činech uvedených v § 294 odst. 1 tr. zák.

(3) Jako vyhledávací orgány ve smyslu § 158 odst. 3, § 160 a 170 působí též

- a) náčelníci nápravně výchovných ústavů nebo orgány jimi pověřené, jde-li o trestné činy osob ve výkonu trestu odnětí svobody nebo ve vazbě,
- b) orgány pohraniční stráže ve věcech ochrany státních hranic,
- c) kapitáni lodí při dálkových plavbách o trestných činech spáchaných na této lodi.

§ 169

Postup při vyhledávání

Ve vyhledávání se postupuje podle ustanovení tohoto zákona o vyšetřování s těmito odchylkami:

- a) obvinění sdělí vyhledávací orgán obviněnému nejpozději na počátku jeho prvního výsledku a učiní o tom záznam do protokolu; opis tohoto protokolu zašle nejpozději do 48 hodin prokurátorovi;
- b) nepovažuje-li vyhledávací orgán doplnění vyhledávání navrhované obviněným nebo jeho obhájcem za nutné, neprovede je; o seznámení s výsledky vyhledávání a o odmítnutí návrhů na jeho doplnění učiní záznam do protokolu;
- c) ustanovení § 164 odst. 4 a § 185 odst. 1 se ve vyhledávání neužije;
- d) vyhledávání musí být skončeno nejpozději do jednoho měsíce od zahájení trestního stíhání, a nebyl-li pachatel zjištěn, do dvou měsíců. Nekončí-li vyhledávání v těchto lhůtách, je prokurátor oprávněn prodloužit lhůtu nejvýše o další měsíc. Jinak nařídí konat vyšetřování.

§ 170

Postup vyhledávacího orgánu ve věci, v níž je nutno konat vyšetřování

(1) Vyhledávací orgán zahájí trestní stíhání ve věci, v níž má být konáno vyšetřování, jen nese-li věc odkladu a nelze-li dosáhnout, aby tak učinil vyšetřovatel; o zahájení trestního stíhání vyhledávací orgán neprodleně vyrozumí vyšetřovatele a po provedení neodkladných úkonů mu věc nejpozději do tří dnů od zahájení trestního stíhání předá.

(2) Po předání věci vyšetřovateli může v ní vyhledávací orgán provádět vyšetřovací úkony jen podle pokynu vyšetřovatele (§ 164 odst. 5). Jinak úkony k objasnění věci koná jen s vědomím vyše-

třovatele. Ve věci, v níž nebyl pachatel zjištěn, však pokračuje v objasňování věci a vyrozumívá vyšetřovatele o jeho výsledcích.

Oddíl čtvrtý

Rozhodnutí vyšetřovatele a vyhledávacího orgánu

§ 171

Postoupení věci

(1) Vyšetřovatel nebo vyhledávací orgán postoupí věc

- a) místnímu lidovému soudu, ukazují-li výsledky vyšetřování nebo vyhledávání, že nejde o trestný čin, že však jde o provinění,
- b) jinému orgánu než místnímu lidovému soudu, ukazují-li výsledky vyšetřování nebo vyhledávání, že nejde o trestný čin, že však jde o provinění nebo o přestupek, o nichž je tento orgán příslušný rozhodovat.

(2) Vyšetřovatel nebo vyhledávací orgán může postoupit věc

- a) místnímu lidovému soudu, jestliže výsledky vyšetřování nebo vyhledávání ukazují, že jde o trestný čin menší nebezpečnosti pro společnost, pachatel jeho spáchání lituje a projevuje účinnou snahu po nápravě a jestliže vzhledem k osobě pachatele a výchovné síle kolektivu vyřízení věci místním lidovým soudem stačí k nápravě pachatele; může se tak stát zejména tehdy, jestliže místní lidový soud sám o postoupení věci požádá,
- b) místnímu lidovému soudu po přijetí záruky společenské organizace za podmínek uvedených v § 4 odst. 1 a 2. V tom případě sdělí své rozhodnutí organizaci, která záruku převzala a požádá ji, aby ve smyslu záruky vzala na sebe péči o nápravu obviněného a dbala, aby nahradil škodu, kterou trestným činem způsobil, jestliže se tak již nestalo,
- c) orgánu příslušnému ke kázeňskému řízení, jde-li o trestný čin, který lze vyřadit kázeňsky a vzhledem k osobě obviněného a povaze jeho činu lze považovat toto vyřízení za postačující.

(3) Opis usnesení o postoupení věci nutno doručit obviněnému a poškozenému; prokurátorovi je nutno jej doručit do 48 hodin.

§ 172

Zastavení trestního stíhání

(1) Vyšetřovatel nebo vyhledávací orgán zastaví trestní stíhání

- a) je-li nepochybné, že se nestal skutek, pro který se trestní stíhání vede,
- b) není-li tento skutek trestným činem a není důvod k postoupení věci,

- c) není-li prokázáno, že skutek spáchal obviněný,
- d) je-li trestní stíhání nepřipustné (§ 11 odst. 1),
- e) nebyl-li obviněný v době činu pro nepřičetnost trestně odpovědný, nebo
- f) zanikla-li trestnost činu.

(2) Vyšetřovatel nebo vyhledávací orgán může zastavit trestní stíhání

- a) je-li trest, k němuž může stíhání vést, zcela bez významu vedle trestu, který pro jiný čin byl obviněnému již uložen nebo který ho podle očekávání postihne, nebo
- b) bylo-li o skutku obviněného již rozhodnuto národním výborem nebo jiným orgánem, kázeňsky, kárně anebo cizozemským soudem nebo úřadem a toto rozhodnutí lze považovat za postačující.

(3) Opis usnesení o zastavení trestního stíhání je nutno doručit obviněnému a poškozenému; prokurátorovi je nutno jej doručit do 48 hodin.

§ 173

Přerušení trestního stíhání

(1) Vyšetřovatel nebo vyhledávací orgán přerušuje trestní stíhání

- a) nelze-li pro nepřítomnost obviněného věc náležitě objasnit,
- b) nelze-li obviněného pro těžkou chorobu postavit před soud,
- c) není-li obviněný pro duševní chorobu, která nastala až po spáchání činu, schopen chápat smysl trestního stíhání,
- d) je-li obviněný vydán do ciziny nebo vyhoštěn, nebo
- e) nepodařilo-li se zjistit skutečnosti opravňující konat trestní stíhání proti určité osobě.

(2) Před přerušением trestního stíhání je nutno učinit vše, čeho je třeba k zabezpečení úspěšného provedení trestního stíhání. Pomine-li důvod přerušování, v trestním stíhání se pokračuje.

(3) Opis usnesení o přerušování trestního stíhání nutno doručit do 48 hodin prokurátorovi. Poškozeného je nutno o přerušování trestního stíhání vyrozumět.

Oddíl pátý

Dozor prokurátora

§ 174

(1) Dozor nad zachováváním zákonnosti v přípravě řízení vykonává prokurátor.

(2) Při výkonu tohoto dozoru je prokurátor oprávněn:

- a) dávat závazné pokyny k vyšetřování a k vyhledávání trestných činů;

- b) vyžadovat od vyšetřovatelů a vyhledávacích orgánů spisy, dokumenty, materiály a zprávy o spáchaných trestných činech za účelem prověrky, zda tyto orgány včas zahajují trestní stíhání a řádně v něm postupují;

- c) zúčastnit se provádění úkonů vyšetřovatelů nebo vyhledávacích orgánů, osobně provést jednotlivý z těchto úkonů nebo i celé vyšetřování a vydat rozhodnutí v kterékoliv věci; přitom postupuje podle ustanovení platných podle tohoto zákona pro vyšetřovatele a proti jeho rozhodnutí je přípustná stížnost ve stejném rozsahu jako proti rozhodnutí vyšetřovatele;

- d) vracet věc vyšetřovatelům nebo vyhledávacím orgánům se svými pokyny k doplnění;

- e) rušit nezákonná a neodůvodněná rozhodnutí a opatření vyšetřovatelů a vyhledávacích orgánů, která může nahrazovat vlastními; u usnesení o zastavení a přerušování trestního stíhání nebo o postoupení trestní věci může tak učinit do patnácti dnů od doručení; jestliže rozhodnutí vyšetřovatele nebo vyhledávacího orgánu nahradil vlastním rozhodnutím jinak, než na podkladě stížnosti oprávněné osoby do usnesení vyšetřovatele nebo vyhledávacího orgánu, je proti jeho rozhodnutí přípustná stížnost ve stejném rozsahu jako proti rozhodnutí vyšetřovatele nebo vyhledávacího orgánu;

- f) nařídít v kterékoliv věci, v níž lze konat vyhledávání, aby v ní bylo konáno vyšetřování;

- g) odejmout kteroukoliv věc určitému vyšetřovateli a učinit opatření, aby věc byla přikázána jinému vyšetřovateli anebo dát provést jednotlivé vyšetřovací úkony vyšetřovateli prokuratury i ve věci, kterou vyšetřuje jiný vyšetřovatel.

§ 175

(1) Pouze prokurátor je oprávněn:

- a) podat obžalobu,
- b) vzít do vazby, vydat příkaz k dodání do vazby a propustit z vazby,
- c) nařídít zajištění majetku obviněného a určit, na které prostředky a věci se toto zajištění nevztahuje, anebo zrušit takové zajištění,
- d) provést zajištění nároku poškozeného na náhradu škody a omezit nebo zrušit takové zajištění anebo věc z něho vyjmout,
- e) nařídít exhumaci mrtvol,
- f) navrhnout vyžádání obviněného z ciziny,
- g) provést předběžné šetření v řízení o vydání do ciziny.

[2] Prokurátor je oprávněn uložit orgánům Sboru národní bezpečnosti provedení takových úkonů, které jsou tyto orgány oprávněny provést a jichž je třeba k objasnění věci nebo ke zjištění pachatele.

Oddíl šestý

Obžaloba

§ 176

[1] Jestliže výsledky vyšetřování nebo vyhledávání dostatečně odůvodňují postavení obviněného před soud, prokurátor podá obžalobu a připojí k ní spisy a jejich přílohy.

[2] Obžaloba může být podána jen pro skutek, pro který bylo obvinění vzneseno (§ 163) nebo sděleno (§ 169). Mínil-li prokurátor tento skutek posuzovat jako jiný trestný čin, než jak ho posuzoval vyšetřovatel nebo vyhledávací orgán, upozorní na to před podáním obžaloby obviněného a jeho obhájce a zjistí, zda navrhuje se zřetelem na zamýšlenou změnu vyšetřování či vyhledávání doplnit.

§ 177

[1] Obžaloba musí obsahovat

- a) označení prokurátora a den sepsání obžaloby,
- b) jméno a příjmení obviněného, den a místo jeho narození, jeho zaměstnání a bydliště, popřípadě jiné údaje potřebné k tomu, aby nemohl být zaměněn s jinou osobou; jde-li o osobu podléhající pravomoci vojenských soudů, uveďte se též hodnost obviněného a útvar, jehož je příslušníkem,
- c) žalobní návrh, v němž musí být přesně označen skutek, pro který je obviněný stíhán, s uvedením místa, času a způsobu jeho spáchání, popřípadě s uvedením jiných skutečností, pokud je jich třeba k tomu, aby skutek nemohl být zaměněn s jiným a aby bylo odůvodněno použití určité trestní sazby; musí tu být dále uvedeno, jaký trestný čin obžaloba v tomto skutku spatřuje, a to jeho zákonným pojmenováním, uvedením příslušného ustanovení zákonů a všech zákonných znaků včetně těch, které odůvodňují určitou trestní sazbu,
- d) odůvodnění žalobního návrhu, jež musí obsahovat vyličení skutkového děje s uvedením důkazů, o které se toto vyličení opírá, obhajobu obviněného a stanovisko prokurátora k ní s uvedením skutečností, pro které prokurátor pokládá obhajobu za vyvrácenou nebo za nerozhodnou, jakož i právní úvahy, kterými se prokurátor řídil při posuzování skutečností podle příslušných ustanovení zákona, a
- e) seznam důkazů, jejichž provedení při hlavním líčení prokurátor navrhuje.

[2] V obžalobě může také prokurátor navrhnout, aby soud uložil obviněnému povinnost nahradit poškozenému škodu. O tom poškozeného při podání obžaloby vyzoomí.

§ 178

[1] Prokurátor navrhne v obžalobě, aby soud uložil ochranné léčení nebo ochrannou výchovu anebo zabránění věci, má-li za to, že jsou pro to zákonné podmínky.

[2] Návrh uvedený v odstavci 1 může prokurátor učinit též samostatně.

Oddíl sedmý

Zveřejňování výsledků přípravného řízení

§ 179

Výsledky přípravného řízení mohou být zveřejňovány jen se souhlasem vyšetřovatele a prokurátora a v řízení před soudem až do hlavního líčení jen se souhlasem předsedy senátu.

31. V § 183 odst. 1 věta první se slova „Základní organizace Revolučního odborového hnutí a organizace Československého svazu mládeže, jež působí na pracovišti obviněného, a jednotné zemědělské družstvo, jehož je obviněný členem,“ nahrazují slovy „Organizace uvedené v § 4 odst. 1“.

32. V § 186 odst. 1 písm. b) se citace „§ 174 až 176“ nahrazuje citací „§ 171 odst. 1 písm. a) a b), odst. 2 písm. a) až c)“.

33. V § 186 odst. 1 písm. c) se citace „§ 177 odst. 1 nebo 2“ nahrazuje citací „§ 172 odst. 1 nebo 2“ a citace „§ 178 odst. 1 písm. a) až d)“ citací „§ 173 odst. 1 písm. a) až d)“.

34. V § 187 odst. 1 se vypouštějí slova „za účasti prokurátora“.

35. V § 188 odst. 1 písm. b) se citace „v § 174 odst. 2 nebo v § 175“ nahrazuje citací „v § 171 odst. 2 písm. a) a c)“.

36. V § 188 odst. 1 písm. c) se citace „v § 174 odst. 1 nebo v § 176“ nahrazuje citací „v § 171 odst. 1 písm. a) a b)“.

37. V § 188 odst. 1 písm. d) se citace „v § 177 odst. 1“ nahrazuje citací „v § 172 odst. 1“.

38. V § 188 odst. 1 písm. e) se citace „v § 173 odst. 1 písm. a) až d)“ nahrazuje citací „v § 173 odst. 1 písm. a) až d)“.

39. V § 188 odst. 2 písm. a) se citace „[§ 174 odst. 3]“ nahrazuje citací „[§ 171 odst. 2 písm. b)]“.

40. V § 188 odst. 2 písm. b) se citace „v § 177 odst. 2“ nahrazuje citací „v § 172 odst. 2“.

41. V § 191 odst. 1 se slovo „vyšetřování“ nahrazuje slovy „přípravné řízení“.

42. V § 202 odst. 2 písm. b) se slova „o vznesení obvinění a o seznámení obviněného s výsledky vyšetřování“ nahrazují slovy „o vznesení (§ 163) nebo sdělení obvinění (§ 169) a o seznámení obviněného s výsledky vyšetřování (§ 166) nebo vyhledávání (§ 169)“.

43. § 221 odst. 1 zní:

„(1) Ukazují-li výsledky hlavního líčení na podstatnou změnu okolností případu a je-li k objasnění věci třeba dalšího šetření, může soud vrátit věc prokurátorovi k došetření.“

44. V § 223 odst. 2 se citace „v § 177 odst. 2“ nahrazuje citací „v § 172 odst. 2“.

45. V § 224 odst. 1 se citace „v § 178 odst. 1 písm. b) až d)“ nahrazují citací „v § 173 odst. 1 písm. b) až d)“.

46. V § 255 se citace „v § 178 odst. 1 písm. b) až d)“ nahrazuje citací „v § 173 odst. 1 písm. b) až d)“.

47. V § 266 odst. 1 věta druhá se slovo „prokurátora“ nahrazuje slovy „prokurátora, vyšetřovatele nebo vyhledávacího orgánu“.

48. V § 270 odst. 1 a 2 se slova „soudu nebo prokurátorovi“ nahrazují slovem „orgánu“.

49. V § 270 odst. 4 se slova „soud nebo prokurátor“ nahrazují slovem „orgán“.

50. V § 277 se vypouštějí slova „soudu nebo prokurátora“ a slova „vyšetřovací úkony“ se nahrazují slovy „vyšetřovací a vyhledávací úkony“.

51. V § 278 odst. 3 se slovo „prokurátora“ nahrazuje slovy „prokurátora, vyšetřovatele nebo vyhledávacího orgánu“ a slovo „prokurátoru“ se nahrazuje slovy „orgánu, o jehož rozhodnutí jde“.

52. V § 278 odst. 4 se slovo „prokurátor“ nahrazuje slovy „vyhledávací orgán, vyšetřovatel, prokurátor“.

53. V § 281 odst. 1 se slovo „prokurátora“ nahrazuje slovy „prokurátora, vyšetřovatele nebo vyhledávacího orgánu“.

54. V § 288 odst. 1 se slovo „prokurátora“ nahrazuje slovy „prokurátora, vyšetřovatele nebo vyhledávacího orgánu“.

55. § 291 zní:

„Obhajoba mladistvého

Mladistvý musí mít od vznesení obvinění obhájce, který má právo se zúčastnit vyšetřovacích úkonů v rozsahu uvedeném v § 165 odst. 3.“

56. § 303 se zrušuje.

57. § 320 zní:

„Obecná ustanovení

(1) Způsob výkonu trestu odnětí svobody upravuje zákon o výkonu trestu odnětí svobody.

(2) U osob, které jsou ve výkonu trestu odnětí svobody, činí rozhodnutí souvisící s výkonem tohoto trestu soud, v jehož obvodu se trest odnětí svobody vykonává.

(3) Je-li u trestů odnětí svobody postupně uložených (§ 36 odst. 2 tr. zák.) stanoven různý způsob výkonu trestu (§ 39a a § 81 tr. zák.), určí společný způsob výkonu postupně uložených trestů soud, v jehož obvodu se trest odnětí svobody vykonává.“

58. § 324 zní:

„Rozhodování o změně způsobu výkonu trestu

(1) O změně způsobu výkonu trestu odnětí svobody rozhoduje ve veřejném zasedání na návrh prokurátora nebo náčelníka nápravně výchovného ústavu, na žádost odsouzeného nebo i bez takového podnětu okresní soud, v jehož obvodu se trest odnětí svobody vykonává.

(2) Před rozhodnutím o změně způsobu výkonu trestu odnětí svobody musí být odsouzený vyslechnut.

(3) Proti rozhodnutí podle odstavce 1 je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.“

59. § 326 se zrušuje.

60. V § 331 odst. 1 se vypouští věta druhá.

61. § 335 se zrušuje.

62. Dosavadní znění § 344 se označuje jako odstavec 1 a připojují se další odstavce, které znějí:

„(2) Nebyl-li peněžitý trest zaplacen a je-li zjevné, že by výkon tohoto trestu nebo jeho částí mohl být zmařen, nařídí soud výkon náhradního trestu odnětí svobody nebo jeho poměrné části; přitom rozhodne o způsobu výkonu náhradního trestu.

(3) Odsouzený může kdykoliv odvrátit výkon náhradního trestu nebo jeho poměrné části tím, že trest peněžitý nebo jeho poměrnou část zaplatí. O tom, jakou část náhradního trestu je třeba vykonat, rozhodne předseda senátu.

(4) Proti rozhodnutí podle odstavců 1 až 3 je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.“

63. Za § 356 se vkládá § 356a, který zní:

„Podmíněné umístění mimo výchovný ústav

(1) O podmíněném umístění mladistvého mimo výchovné zařízení rozhoduje ve veřejném zasedání

na návrh prokurátora, orgánu pověřeného péčí o mládež nebo ředitele výchovného zařízení, na žádost mladistvého anebo i bez takového podnětu okresní soud, v jehož obvodu se ochranná výchova vykonává.

{²} Tento soud stejně rozhoduje i o zrušení podmíněného umístění mladistvého mimo výchovné zařízení.

{³} Proti rozhodnutí podle odstavců 1 a 2 je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.“

64. § 362 se zrušuje.

65. V § 368 se za první větu vkládá další věta, která zní:

„Odpykává-li si taková osoba v době rozhodování trest odnětí svobody, učiní rozhodnutí soud, v jehož obvodu se trest vykonává.“

66. Za § 370 se vkládá § 370a, který zní:

„Rozhodování po zmírnění trestu smrti

Byl-li milostí trest smrti zmírněn na trest odnětí svobody, rozhodne ve veřejném zasedání o způsobu výkonu trestu soud, který ve věci rozhodl v prvním stupni. Proti tomuto rozhodnutí je přípustná stížnost.“

Článek II

1. Pokud se v ustanoveních § 12 odst. 1, § 30 odst. 1 a 2, § 53 odst. 1, § 60 odst. 4 písm. a), § 63 odst. 1 písm. c), odst. 3 písm. c), § 64 odst. 2, § 65 odst. 1, § 66 odst. 1, § 75 včetně nadpisu, § 78 odst. 1, § 79 odst. 1 věta první a druhá, § 80 odst. 3 věta první a druhá, § 81 odst. 4 věta první a druhá, § 83 odst. 1 věta první a druhá a odstavec 3, § 86 odst. 1 věta před středníkem i za středníkem, odstavec 2 věta první a druhá, § 87 odst. 1 věta před středníkem i za středníkem, § 108

odst. 3, § 141 odst. 2 věta první, § 146 odst. 1 a 2 písm. a) a § 361 odst. 1 mluví o vyšetřovacím orgánu, rozumí se tím vyšetřovatel a vyhledávací orgán.

2. Pokud se v ustanoveních § 36 odst. 2, § 39 odst. 1, § 73 odst. 1 a 2, § 76 odst. 2, § 116 odst. 2, § 117 a § 371 odst. 4 mluví o vyšetřovacím orgánu, rozumí se tím vyšetřovatel.

3. Pokud se v ustanoveních § 8 odst. 1, § 62 odst. 2, § 69 odst. 2, § 76 odst. 2, § 79 odst. 2, § 83 odst. 2 a 3, § 86 odst. 2, § 90 odst. 3, § 276, 282 odst. 1 a § 377 odst. 1 mluví o bezpečnostním orgánu, rozumí se tím orgán Sboru národní bezpečnosti.

4. Pokud se v ustanoveních § 33 odst. 1 věta čtvrtá, § 34 věta první, § 36 odst. 1 písm. b), § 37 odst. 1 věta druhá, § 41 odst. 4, § 42 odst. 3, § 45 odst. 1, § 65 odst. 1 věta druhá, § 137 odst. 2 věta druhá, odst. 3 věta první, § 196 odst. 1 věta první a § 247 odst. 2 mluví o osobě nesvéprávné, rozumí se tím osoba, která je zbavena způsobilosti k právním úkonům, nebo jejíž způsobilost k právním úkonům je omezena. Pokud se v ustanoveních § 50 odst. 2 a § 137 odst. 3 věta druhá mluví o osobě svéprávné, rozumí se tím osoba, jejíž způsobilost k právním úkonům není omezena.

Článek III

Předsednictvo Národního shromáždění se zmocňuje, aby ve Sbírce zákonů vyhlásilo úplné znění zákona o trestním řízení soudním (trestního řádu), jak vyplývá ze změn a doplnění provedených tímto zákonem.

Článek IV

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. srpna 1965.

Novotný v. r.

Laštovička v. r.

Lenárt v. r.